

Sommerfugl

Kathrine Ærtebjerg

En af de mest fascinerende skabninger i vores mangfoldige verden er nok den mærkværdige sommerfugl, der begynder sit liv som larve og langsomt transformeres til en lille flyvende skønhedsåbenbaring af farver og mønstre. Kathrine Ærtebjerg har valgt at kalde sin udstilling Sommerfugl, og flere af udstillingens værker har en titel hvori ordet indgår: ”*Hun er en sommerfugl*”. Mange drømmer om at være en sommerfugl: at kunne flyve, at være genstand for beundring – og ikke mindst – at kunne forvandles fra et væsen til et andet, at rumme andre muligheder end de umiddelbart synlige. Kathrine Ærtebjergs værker handler ofte om forvandling.

Kathrine Ærtebjerg er uddannet på Det Kgl Danske Kunstakademi i perioden 1995 til 2002. Hun er samtidig med en generation af billedkunstnere, der i løbet af kort tid markerer sig ved at bringe interessant nyt ind i maleriet. Udover arbejdet med maleriet arbejder hun med akvareller, tegninger, tryk og skulpturer. Hun har udført flere større udsmykningsarbejder; Som det bedst kendte hendes store vægudsmykning i Frederik VIII's Palæ i 2010.

Efter 80ernes *heftige* postmoderne maleri, hvor samtidens politiske og utopiske forestillinger blev splintrede i cool ironi, blev det installationens og skulpturens tid. Og langsomt op gennem 90erne dukkede maleriet frem igen. Denne gang med fokus på en overvejende figurativ realisme, der syntes inspireret af eventyr, fantasy og rollespil, og som syntes at ville ophæve grænserne mellem virkelighed og fiktion.

Kathrine Ærtebjergs malerier har tiltrukket sig stor opmærksomhed fra begyndelsen, blandt andet fordi hun modigt har arbejdet med så sjældent sete motiver som indtryk fra en pubertetsverden. Ligeledes har hun i sine værker kredset om såvel de psykiske som de kropslige erfaringer og forandringer, der er en del af menneskets udvikling. De fleste af hendes malerier er store. De tidlige værker har ofte enkle og smukke menneske-figurer placeret i omgivelser eller landskaber befolket med dyr, blomster og forskellige væsner i fantasifulde former og størrelser. Titlerne giver en ekstra dimension til billederne, hvad enten de er skrevet på væggen eller på almindelige skilte. I en lidt senere del af hendes produktion er ansigterne forblevet det tydeligste og mest markante i billederne, medens resten af kroppen og omgivelserne er konturer. I nogle malerier som de to fra udstillingen: *Hun er en sommerfugl* og *Hun ligger i en rede med æg*, træder ansigterne blegt men tydeligt frem i en turbulens af farver og figurer.

De tidlige billeders tilsyneladende barnlige aspekter med eventyrfigurer og tøjdyr, modsvares af den stærke kompleksitet, der skabes med de mærkværdige små skyggefigurer og vækster samt de undrende og til tider spørgende billedtitler, der indeholder en egen dimension som *Skulle hun virkelig være en pige hele livet?* Her ses en figur der både er pige og dreng. Kathrine Ærtebjergs billeder omhandler de muligheder for identifikation og forvandling hun spørger til, når hun kalder billederne: *hun var en abe, en sommerfugl, en klovn*. Der er håb om, at der gives mange andre

muligheder for at blive forvandlet til noget andet – som puppen til sommerfugl, som ællingen til svane, som pubertetsunge til voksen, med alt hvad det indebærer af fysiske og psykiske transformationer. Som Rune Gade har formuleret det:

Det ser ud som om Ærtebjerg har sat sig for at male den levende kønserfaring set gennem et drømmeprisme der fantasmatisk ombryder virkeligheden og lader os se den på overraskende men genkendelige måder. Rune Gade: Forvandlingsrum in Kathrine Ærtebjerg: She is ready. side 137

Kathrine Ærtebjergs interesse for forvandlinger kan tydeligt ses i hendes værkers udvikling. Overvældende og originalt kan vi følge en række malerier omkring graviditet og fødsel. Sjældent er erfaringerne med den del af livet fremstillet så kropsligt nærværende og så dramatisk overvældende i komposition og i det maleriske udtryk. Om værket Den stille krig fra 2006 skrev hun selv : *Sådan var graviditeten, hendes krop var blevet en biologisk maskine – et frodigt og tyktflydende ocean hun så sig selv flyde i. Hun var blevet et nyt billede. Et billede hun tidligere misundeligt havde beundret og forkastet. Billedet af moderkroppen. Hun var blevet den krop, som var overvældet af en voldsom kraft der – umage til nogen – havde skabt et selvstændigt beboet univers inde i hende. K. Æ. i Den stille krig.*

I en række af fremragende malerier og tegninger har Kathrine Ærtebjerg skildret de kropslige menneskelige transformationer. Fra perioden fra barn til voksen og i perioden med graviditet, fødsel og dagligdag. Som flere af sine jævnaldrende kolleger har hun ladet sig inspirere af og arbejdet videre fra 70ernes kropskunst. Men Kathrine Ærtebjerg formår at fremstille de kropslige erfaringer omkring identitet på linje med den nu afdøde internationalt berømte billedkunstner Louise Bourgeois (1911– 2010). I mange tegninger har de begge skildret leg og udveksling af identiteter og rollespil mellem mand og kvinde. En anden sammenlignelig international billedkunstner er amerikaneren Kiki Smith (f. 1954). Hendes gennembrud i begyndelsen af 1990erne var med nogle skulpturer, hvis kropslighed var voldsomt visualiseret. Senere har hun skabt en mængde fantasifulde eventyragtige fortællinger, hvor den erotiske tilnærmelse mellem dyr og menneske spiller en stor rolle.

Kathrine Ærtebjergs kunstneriske produktion har en omfattende bredde. Udover de her nævnte omkring forvandlingstemaet, der er vedvarende til stede, kan man se masser af vågne drømme motiver, biologiske abstraktioner, skræmmende og smukke værker – fulde af visuel energi og sanselig erfaring samt muligheder for tolkning og transformationer.

Lene Burkard

Kunsthistoriker, mag.art.

Seniorforsker

lene.burkard@gmail.com